

φωτός, ἀλλὰ δύνανται καὶ λίαν ἐπικίνδυνον ὡς ἀποβῶσι, καθ' ὅσον ἐκ τυχαίας τινος συγκρούσεως ἢ ἄλλης τινὸς ἀφορμῆς διαρραγείσης τῆς ὑάλου, θρύμματα αὐτῆς εὐκολον εἶνε νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ νὰ τὸν καταστρέψωσιν, ἐκτὸς δὲ τούτου οὐδέποτε δύνανται καὶ στερεῶς νὰ προσαρμωθῶσιν εἰς τὰ κρατοῦντα αὐτὰς ἐλάσματα, ἀλλὰ κινούνται ἀενάως τῇδε καὶ ἐκεῖσε· ἄλλη καὶ τοῦτο ζημία εἰς τὸν ὀφθαλμὸν.

Ἀκούμεθα σήμερον εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας σημειώσεις, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ νὰ μεταδώσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις πληρεστέρας ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ προφυλακὴν τοῦ εὐγενεστέρου καὶ λεπτοφρεστέρου αἰσθητηρίου ὀργάνου, ὅπερ ἐδώρησεν ἡ μήτηρ ἡμῶν φύσις εἰς τὸν ἄνθρωπον.

* X. *

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

(Ἀφήγημα.) (συνέχεια.)

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν πρὸ τοῦ γεύματος συνωμιλῆσαμεν κατὰ πρώτην φοράν. Εἶχεν ἔλθει κατὰ παραγγελίαν τοῦ πατρὸς τοῦ πρὸς τὸν κύριον Ῥάτς καὶ με συνήγαγεν εἰς τὸ μικρὸν μας δωμάτιον τῆς ὑποδοχῆς. Ἦθελον ν' ἀπομακρυνθῶ, ἀλλ' αὐτὸς με ἐκράτησεν. Ἦτο λίαν ζωηρὸς καὶ ὧς διόλου ἀτάραχος εἰς τὰς κινήσεις καὶ τοὺς λόγους του. Καὶ ἐν τούτοις δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτοὺς οὔτε κἀν ἴχνος ὑπερψίας, ἢ οἰήσεως, ἢ τῆς περιφρονητικῆς ἐκείνης συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων τῆς πρωτεύουσας· ὁμοίως οὔτε ἴχνος κἀν τοῦ τύφου ἐκείνου τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς. Ὅπως τὸ ἐναντίον. Ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀφέλειαν αὐτὴν τῶν τρόπων τοῦ ἐνυπὶρχέ τι τὸ φιλόφρον, τὸ ἐντροπαλόν, ἂν μοι ἐπιτρέπεται νὰ εἶπω, ὡς ἂν τρόπον τινὰ νὰ παρεκλείει τὸν ἄλλον νὰ φερθῇ ἐπικεικῶς πρὸς αὐτόν.

Ἀνθρώπων τινῶν οἱ ὀφθαλμοὶ οὐδέποτε γελῶσι, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν στιγμήν τοῦ γέλωτος· τὰ χεῖλη του οὐδέποτε ἠλλοιοῦν τὴν ὥραίαν αὐτῶν τομήν, ἐν ᾧ τούναντίον οἱ ὀφθαλμοὶ του διαρκῶς ἐμειδίων. Μίαν ὥραν βεβαίως δὴ συνωμιλῆσαμεν — περὶ τίνος πράγματος ὅμως, δὲν ἤξεύρω πλέον. Τοῦτο μόνον γινώσκω ὅτι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τὸν ἡτένιζον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ὡ, καὶ ἡσθάνομην τὸν ἑαυτὸν μου τόσον καλὰ πλησίον του!

Τὸ ἐσπέρας ἔπαιξα κλειδοκώμβalon. Πολλὴ ἡγάπα τὴν μουσικὴν. Ἐχων τὴν οὐλότριχον κεφαλὴν ἐστηρικμένην εἰς τὴν χεῖρά του ἐκάθητο ἐπὶ τίνος ἀνακλιντροῦ καὶ ἡχοάζετο μετὰ προσοχῆς. Οὐδέποτε μ' ἐπὶ τῇ διὰ τὴν μουσικὴν μου ἱκανότητά. Ἦσθάνομην ὅμως ὅτι τῷ ἤρεσκε καὶ ἐξηκολούθουν νὰ παίζω μ' ἐνθουσιασμόν. Ὁ Συμεὼν Ματθαίοβιτς ἐκάθητο παρὰ τὸν υἱὸν του καὶ παρετήρει σχέδια. Αἰφνης ἐσκυρῶσεν ἡ μορφὴ του.

— Λοιπόν, δεσποινίς, εἶπε τρίβων κατὰ τὴν συνήθειάν του τὸν ἐπενδύτην του καὶ κομβόνων αὐτόν. Ἀρκεῖ πρὸς τί ἔσθι θυρυβωδὺς ὅλο τὸ βράδυ νὰ κτυπᾷτε τὸ πιάνο . . . ἂν καναρίνι; Πονεῖ ἐπὶ τέλους τοῦ ἀνθρώπου τὸ κεφάλι . . . δι' ἓνα τόσο γέρον ἀνδρῶπον τῶρα ἂν κ' ἐμένα δὲν θὰ λάβετε τόσο πολὺ κόπο . . . προσέθηκε χαμηλοφώνως καὶ με ἀπέλυσε πάλιν. Ὁ Μιχαὴλ με συνάδευσε διὰ τοῦ βλέμματός μου μέχρι τῆς θύρας καὶ ἔπειτα ἐγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του.

— Ποῦ ὦρα καλὴ; Ποῦ ὦρα καλὴ; ἀνεφώνησεν ὁ Συμεὼν Ματθαίοβιτς καὶ ἤρχισεν αἰφνης νὰ γελᾷ καὶ εἶπεν ἔπειτα ἀκόμη τι . . . Δὲν ἡδυνάμην πλέον νὰ ἀκούσω τοὺς λόγους του, ἀλλ' ὁ κύριος Ῥάτς ὅστις ἦτο παρὼν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου (αὐτὸς ἦτο πάντοτε „παρὼν“ καὶ τὴν φοράν αὐτὴν εἶχε φέρεи μαζῇ του σχέδια . . .), ὁ κύριος Ῥάτς λοιπὸν ἐξερράγη καὶ αὐτὸς ὡς ταπεινὸς ὑπὴκοος εἰς εὐπειθέστατον γέλωτα, καὶ ὁ γέλως αὐτὸς ἔφθασε μέχρι τῶν ὠτων μου . . .

Τὴν ἐπομένην ἑσπέραν ἐπανεληφθῇ ἡ αὐτὴ πρᾶξις. — Αἰφνης ὁ Συμεὼν Ματθαίοβιτς ἐψυχράνθη ἀπέναντί μου· εἶχον ὑποπέσει εἰς τὴν δυσμένειάν του.

Τέσσαρας ἡμέρας ἀργότερον συνήντησα τὸν Μιχαὴλ εἰς τὸν διάδρομον, ὅστις ἐχώριζε τὸ κύριον μέρος τοῦ οἴκου εἰς δύο μέρη. Μ' ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ με ὡδήγησεν εἰς ἐν δωματίον, τὸ ὁποῖον ἔκειτο παραπλεύρως τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἀπεκαλεῖτο δωματίον τῶν εἰκόνων. Τὸν ἡκολούθησα οὐχὶ ἄνευ παραχῆς, ἀλλὰ μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης. Εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι καὶ τότε ἀκόμη θὰ τὸν ἡκολούθουν μέχρι περάτων τοῦ κόσμου, ἂν καὶ δὲν εἶχον εἰσέτι μαντεύσει πόσον μοι εἶχε καταστῆ προσφιλῆς. Ἀχ, ἡ καρδιά μου εἶχε προσκολληθῇ εἰς αὐτόν με ὅλον ἐκεῖνο τὸ πάθος, με ὅλην ἐκείνην τὴν ἀπελπισίαν, τὴν ὁποίαν ἱκανὸν εἶνε νὰ ἔχῃ μόνον νεαρὸν πλάσμα, μὴ ἔχον ἄλλο ὅμοιον πρὸς αὐτὸ διὰ τῇ ἀφιερῶσιν τὰ αἰσθηματά του καὶ τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔχει καὶ τὴν συνείδησιν, ὅτι εὐρίσκεται μεταξὺ ξένων καὶ ἐπιβούλων ἀνθρώπων ὡς ἀπρόσκλητος καὶ περιττός ξένος!

Ὁ Μιχαὴλ μοι εἶπε — καὶ παραδόξως μετὰ θάρρους καὶ εὐκρινοῦς τὸν ἐβλεπον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν ᾧ αὐτὸς δὲν ἐτόλμα νὰ με ἀτενίσῃ καὶ μάλιστα ἐλαφρῶς ἡρυθρία, — μοι εἶπε λοιπὸν ὅτι ἐνέει τὴν θέσιν μου, ὅτι με συνεπάθει καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ συγχωρήσω τὸν πατέρα του. — Ὅσον ἀφορᾷ πρὸς ἐμέ, προσέθηκε, σὰς παρακαλῶ νὰ ἔχητε πλήρη πεποίθισιν ἐπ' ἐμέ καὶ σὰς διαβεβαίω, ὅτι σὰς θεωρῶ ὡς ἀδελφὸν μου, μάλιστα ὡς ἀδελφὸν μου.

Καὶ συγχρόνως μοι ἔδωκε τὴν χεῖρα. Κατελήφθην ὑπὸ παραχῆς καὶ ἡναγιάσθην τῶρα καὶ ἐγὼ νὰ καταβιάσω τοὺς ὀφθαλμούς. Ἄλλο τι ἀνέμενον. Ἐν τούτοις ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ περὶ εὐγνωμοσύνης.

— Ὅχι, σὰς παρακαλῶ, με δέχοφε. Μὴ ὁμιλᾷτε περὶ τοιούτων πραγμάτων . . . μὴ λησμονήτε ὅμως ὅτι καθῆκον τῶν ἀδελφῶν εἶνε νὰ προστατεύωσι τὰς ἀδελφὰς των . . . καὶ ὅταν ἔχητε ἀνάγκην προστασίας ἀπέναντι οἰσουδῆτινος ἀνθρώπου, νὰ στηριχθῇτε τότε ἐπ' ἐμέ. Δὲν εἶμαι μὲν ἀκόμη πολλὸν καιρὸν ἐδῶ, ἐν τούτοις πολλὰ πράγματα ἐκατάλαβα . . . καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐκατάλαβα καὶ τὸν θετὸν πατέρα σας.

Μοι ἔδωκε πάλιν τὴν χεῖρα καὶ ἀπέμακρυνθη. Ἀργότερον ἔμαθον, ὅτι ὁ Μιχαὴλ ἀπὸ τῆς πρώτης του πρὸς τὸν κύριον Ῥάτς συναντήσεως συνέλαβεν ἀντιπαθείαν πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Κατ' ἀρχὰς ὁ κύριος Ῥάτς ἐπεδίωξε τὴν εὐνοίαν του, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον πεισθεὶς περὶ τοῦ ἀγῶνος ζήλου τοῦ ἀνέκρουσε πρὶν μὴν καὶ ἔλαβεν ἀπέναντί του θέσιν ἐχθρικὴν. Πρὸς τὸν Συμεὼν Ματθαίοβιτς ὅχι μόνον δὲν ἀπέκρυπτε τὰ φρονήματά του περὶ τοῦ Μιχαήλ, ἀλλὰ ἐξ ἐναντίας τὰ ἐφάνερον καὶ ἐξέφραζε τὴν λύπην του, ὅτι δὲν ἦτον εὐτυχὴς μετὰ τὸν νεαρὸν κληρονόμον. Ὁ κύριος Ῥάτς εἶχε διαγνώσει ἀκριβέστατα τὸν χαρακτήρα τοῦ προστάτου του καὶ μετῴθην ἐπομένως τὴν ἐπιτηδαιτέραν πολιτικὴν· οἱ ὑπολογισμοὶ του ἦσαν ἐπιτυχεῖς. „Τοῦτο μόνον ἀρκεῖ νὰ με κάμῃ νὰ μὴ ἀμφιβάλω περὶ τῆς ἀφροσύνης τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ τὸν θάνατόν μου χάνει τὰ πάντα· ὁ κληρονόμος μου δὲν δύναται νὰ τὸν ὑποφέρῃ . . .“ Τὴν ἰδέαν αὐτὴν εἶχεν ἐγκολπωθῇ ὁ γέρον. Λέγουσι δὲ ὅτι ὅλοι οἱ αὐτοκράται, ὅταν γηράσων, εὐκόλως συλλαμβάνονται εἰς τὸ δίκτυον τοῦτο . . . εἰς τὸ δίκτυον τῆς ἀτομικῆς ἀποκλειστικῆς ἀφροσύνης.

Οὐχὶ ἀδίκως ὁ Συμεὼν Ματθαίοβιτς ὠνόμαζεν „ἰδιὸν τοῦ Ἀρακτσε-γέφ“ τὸν κύριον Ῥάτς . . . ἡδύνατο δὲ ἄλλως νὰ τῷ δώσῃ ἐν ἄλλο ὄνομα.

— Εἶσαι τὸ ἄφρονον ὄργανόν μου, συνείδηζε νὰ τῷ λέγῃ. Ἐξ ἀρχῆς ἡδὴ ὥμλει πρὸς αὐτόν εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμόν, τοῦ δὲ θεοῦ πατρός μου ἡ καρδιά ἐφάνετο κινδυνεύουσα νὰ διαρραγῇ ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, ὁσάκις καθίστατο ἄξιος τοῦ ἐμπιστευτικοῦ τούτου λεξεῖδιου· πλήρεις εὐλαβείας οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκρέμαντο ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Συμεὼν Ματθαίοβιτς· με ἀφω-νον ἀφροσύσιν ἔκλινε τὴν κεφαλὴν του πλαγίως καὶ ἐμειδία καλοκαγαθῶς, ὡς ἂν νὰ ἔλεγεν: „ὅπως ἡμέτερος, ὅπως ἡμέτερος!“

Ὡ! πόσον τρέμει ἡ χεὶρ μου καὶ πόσον σφοδρῶς πάλαι ἡ καρδιά μου πρὸς τὸ χεῖλος τῆς τραπέζης, πρὸ τῆς ὁποίας τὴν στιγμήν ταύτην κάθημαι καὶ γράφω! Εἶνε φοβερόν, φρικτῶδες δι' ἐμέ ν' ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας . . . Ἐν τούτοις ὅλα θὰ τὰ διηγηθῶ . . . ὅλα μέχρι τέλους.

Κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς πρὸς ἐμέ εὐνοίας τοῦ Συμεὼν Ματθαίοβιτς ἡ ἀπέναντί μου διαγωγή τοῦ κυρίου Ῥάτς εἶχε προσλάβει νέαν τινὰ ἀπόχρωσιν. Μοι ἐπεδείκνυν εἰδός τι ἐκτιμήσεως καὶ ὥμλει πρὸς ἐμέ μετὰ σεβασμοῦ καὶ οικειότητος, ὡς ἀνεὶ εἶχον γίνεи φρόνιμος καὶ σοφὴ καὶ τὸν εἶχον πλησιάσει. „Ἀφήκατε τῶρα τὰ σεμνότυπα ἐκεῖνα σακίσματά σας, μοι εἶπε μίαν φοράν. Καὶ ἔσθι πρέπει! Ὅλοι αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ τῆς αἰσθηματικότητος — ἐν συντόμῳ ὅλη ἡ Χρηστομάθεια, — ἐλ' αὐτὰ, κορίτσι μου, δὲν ἀξίζουν πεντάρα δι' ἡμᾶς τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους!“ Ὅταν ὅμως ὑπέπεσα ὑπὸ δυσμένειαν καὶ ὁ Μιχαὴλ δὲν τὸ ἐδεῶρει πλέον ἀναγκάων ν' ἀποκρύψῃ οὔτε τὴν πρὸς αὐτὸν περιφρόνησιν οὔτε τὴν

πρὸς ἐμὲ συμπάθειάν του, τότε πλέον ὁ κύριος Πάτρς ἐπροθυμοποιήθη πῶς νὰ υπερασπίσῃ τὴν προτέραν του πρὸς ἐμὲ σκληρότητα. Ἀκαταπαύστως μὲ κατεσκόπευεν, ὥσάν νὰ ἤμην ἱκανὴ νὰ διαπράξω πᾶν ἔγκλημα καὶ ἔπρεπε νὰ διατελῶ ὑπὸ ἐπιτήρησιν. — „Προσέξατε! ἀνεφώνησε μίαν φορὰν εἰς τοὺς δωματίον μου μὲ τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ μὲ τὰ βρωμερὰ του ὑποδήματα. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω ποτὲ τοιοῦτο πρᾶγμα ἐγώ! Ὅχι πολὺ ψηλὰ τῇ μύτῃ! Ἐμένα ἔσση εὐκολὰ δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ μὲ γελᾷ!”

Καὶ πρῶταν τινὰ μοὶ ἐφανέρωσεν ὅτι ὁ Συμεὼν Ματθαίους διέταξεν εἰς τὸ μέλλον νὰ μὴ φανῶ πλέον εἰς τὴν τράπεζάν του ἄνευ ἰδιαίτερας προσκλήσεως. Δὲν γνωρίζω ποῖαν τροπὴν ἤθελον λάβει ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, ἂν δὲν συνέβαινε περιστατικὸν τι, διὰ τοῦ ὁποίου ὀριστικῶς ἐκρίθη ἡ τύχη μου.

Ὁ Μιχαὴλ ἡγάπα ἔξαιρετικῶς τὰ ἄλογα. Συνέλαβέ ποτε τὴν ἰδέαν ὁ ἴδιος νὰ ὀδηγήσῃ νεαρόν τινα καὶ ἀτιθάσσαν ἀκόμη ἵππον. Ἄλλ’ οὗτος ἀφηνίασε, ἤρχισε νὰ λακτίζει καὶ τὸν ἔριψεν ἔξω τοῦ ἐλκῆθρου. Ἀναίσθητον, μὲ ἐξηρδωμένον βραχίονα καὶ μεμωλωπισμένον στῆθος τὸν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ γέρων πατὴρ κατελήφθη ὑπὸ μεγάλου φόβου καὶ προσεκάλεσε τοὺς πρώτους ἰατροὺς τῆς πόλεως. Καὶ ἐθεραπεύθη μὲν ὁ Μιχαὴλ, ἐν τούτοις ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ κλινῆς ἐπὶ ἓνα μῆνα. Χαρτία δὲν ἔπαίξε· οἱ ἱατροὶ εἶχον τῷ ἀπαγορεύσει τὸ ὁμιλεῖν καὶ ἡ ἀνάγκη τῷ ἦτον ἐντελὲς ἀδύνατος, ἐπειδὴ ἠνωχλεῖτο παραπολὺ κρᾶτὼν τὸ βιβλίον διαρκῶς μόνον εἰς τὴν μίαν χεῖρα. Ἡ ὑπόθεσις ἔλαβε πέρασ ἀποφασίσαντος τοῦ Συμεὼν Ματθαίους νὰ μὲ προσκαλέσῃ, ὅπως, καθὼς ποτε καὶ παρὰ τῷ ἀδελφῷ, ἀναλάβω ἡδὴ τὸ ἀξίωμα ἀναγνωστρίας. Ὡς στιγμὰς τοῦ βίου μου οὐδέποτε λησμονοῦμαι! Ἀμέσως μετὰ τὸ γεῦμα μετέβην παρὰ τῷ Μιχαὴλ καὶ ἐκάθισα πρὸ τῆς στοργικῆς τραπέζης πλησίον τοῦ ἡμικλείστου παραθύρου. Κατέκειτο εἰς τὸν τοῖχον μικροῦ τινος δωματίου παρὰ τὸ ἐστιατόριον ἐπὶ τινος πλατέος καὶ ὑπὸ δέρματος περιεκαλυμμένου ἀνακλιντρίου, διακεκοσμημένου κατὰ τὸν συρμὸν τῆς ἐποχῆς τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ναπολέοντος. Εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ κἀθετον ἐπικλιντρον εὐρίσκειτο ἀνάγλυφον παριστάνον γαμηλίους τελετὰς τῶν ἀρχαίων. Ὅταν εἰς-ῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον ὁ Μιχαὴλ ἔστρεψεν ἀμέσως πρὸς ἐμὲ τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν του, ἐμειδίσαε δι’ ὅλης του τῆς μορφῆς, ἀπέμαξε τὴν μαλακὴν καὶ καθίδρον κόμην του καὶ μὲ καλῶς ὥρισε διὰ τῆς ἡδεΐας καὶ μελωδικῆς φωνῆς του.

Ἐλαβον τὸ βιβλίον ἀπὸ χεῖρας — τότε τὰ μυδιστορήματα τοῦ Βάλτερ Σκώττου ἦσαν τὸν συρμὸν — κυρίως ὅμως ἐνθυμοῦμαι τὸν „Ἰβαγγόνη“. Πῶς ἔτρεμαν ἀκουσίως ἡ φωνὴ μου, ὅταν ἐπαυλάμβανον τὰς λέξεις τῆς Ῥεβέκκας! Δι’ αὐτὴ καὶ εἰς τὰς φλέβας μου δὴ ἔρρεεν ἰουδαϊκὸν αἷμα . . . καὶ δὲν ὁμοιάζε μήπως καὶ ἡ τύχη μου πρὸς τὴν ἰδικὴν τῆς; Δὲν ἐπεριοιούμην καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἀσθενῇ καὶ ἐξαίρετον νεανίαν; Πάντοτε ὁσάκις ἀπέστρεφον τὰ βλέμματά μου ἀπὸ τῶν γραμμῶν τοῦ βιβλίου καὶ ἠτένιζον αὐτὸν, συνήντων τὸ βλέμμα του καὶ τὸ γλυκὺ καὶ ἱλαρὸν μειδίαμα ἐφ’ ὅλης του τῆς μορφῆς. Πολὺ ὀλίγα συνωμλήσαμεν πρὸς ἀλλήλους, διότι καὶ τὸ ἐστιατόριον συγκοινωνοῦσα θύρα ἦτο πάντοτε ἀνοιχτὴ καὶ ἀδιακόπως εὐρίσκειτο τις παρὼν ἐν αὐτῇ. Ὅταν ὅμως ὅλοι ἀπῆρχοντο ἐκείθεν, ἔπαυον — διὰ τί, καὶ ἐγὼ ἡ ἴδια τὸ ἀγνοῶ — αἴφνης τοῦ ν’ ἀναγινώσκω, ἐναπέδενον τὸ βιβλίον ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ ἠτένιζον ἀσκαρδαμικτῶς τὸν Μιχαὴλ· καὶ αὐτὸς ἐπίσης μὲ προσέβλεπε. Ὡς τότε, τότε ἡσδανόμεθα τόσῃ χαρὰν, τόσῃ ευφροσύνῃ! Καὶ τὰ πάντα, τὰ πάντα διηγούμεθα πρὸς ἀλλήλους χωρὶς κινήσεων, χωρὶς λέξεων. Καὶ αἱ καρδίαι μας συναπηνδύνοντο ἀμοιβαίως καὶ συνεχωνεύοντο ὡς ὑπόγειοι πηγαί, ἀόρατοι, ἀφω-νοὶ, ἀκατάσχετοι! . . .

— Ξεύρετε νὰ παίξετε ζατρίκιον ἢ δάμαν; μὲ ἠρώτησέ ποτε.

— Κἀτι καταλαμβάνα ἀπὸ ζατρίκιον, ἀπεκρίθη.

— Ὡραὶ λοιπόν. Παραγγείλατε νὰ φέρουν τὸ ἀβάκιον τοῦ ζατρίκιου καὶ ὠδήσατε ὀλίγον πλησιέστερον τὴν τράπεζαν.

Ἐκάθησα πλησίον τοῦ ἀνακλιντρίου. Ἡ καρδία μου ὅμως τόσον σφοδρῶς ἔπαλλεν, ὥστε δὲν ἐτόλμων ν’ ἀτενίσω τὸν Μιχαὴλ — καὶ ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὸν εἶχον ἰδεῖ τόσον ἐλευθέρως!

Ἦρχισα νὰ κατατάσσω τοὺς πεσσοὺς . . . οἱ δάκτυλοί μου ἔτρεμον.

— Ἐγὼ . . . ὅχι διὰ νὰ παίξω μαζὶ σας, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ μὲ ὑπόκωφον φωνὴν κατατάσων συγχρόνως τοὺς ἰδικούς του πεσσοὺς, . . . ἤθελον μόνον νὰ σᾶς ἔχω ὀλίγον πλησιέστερον.

Τίποτε δὲν ἀπεκρίθη καὶ ἡμεῖς νὰ ἐρωτήσω τίς πρώτος ἔπρεπε ν’ ἀρχίσῃ μετεκίνησα ἓνα τῶν πεσσῶν μου . . .

Ὁ Μιχαὴλ δὲν ἐκινεῖτο . . .

Τὸν ἠτένισα.

Κάτωχρος καὶ ἔχων τὴν κεφαλὴν ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρὸς κεκλιμένην μοὶ ὑπέδεικνε δι’ ἰκετευτικοῦ βλέμματος τὴν χεῖρά μου . . .

Ἐνόησα ἄρ’ ἔτι τὸ βλέμμα τοῦτο; Δὲν τὸ γνωρίζω, ἀλλ’ ἀκαριαία

σκοτοδίνῃ μὲ κατέλαβε. Μὲ μεγάλῃν ταραχὴν καὶ μάλιστα ἀναπνεύουσα ἤρ-πασα ἄλλον πεσσοῦν, τὴν βασίλισσαν, καὶ τὴν μετέθεσα εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ ἀβακίου. Ταχέως ὁ Μιχαὴλ ἐκλινεν ἔτι περισσότερον, ἔψαυσε διὰ τῶν χειλέων του τοὺς δακτύλους μου, τοὺς ἐθλίψεν ἐπὶ τοῦ ἀβακίου καὶ τοὺς ἐκάλυψε διὰ φιλημάτων. Δὲν ἠδυνάμην, δὲν ἤθελον νὰ τοὺς ἀπο-σῶρω. Ἐκάλυφα τὸ πρόσωπον διὰ τῆς ἐτέρας χειρὸς μου καὶ ψυχρὰ δά-κρυα, ὡς πολὺ καλὰ καὶ τώρα ἀκόμη ἐνθυμοῦμαι, ψυχρὰ μάλιστα, ἀλλ’ εὐτυχῇ, πολὺ εὐτυχῇ δάκρυα κατέπιπτον τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπὶ τῆς τραπέζης. Διότι ἡσδανόμην πλέον μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν τίς ἦτον ὁ σύ-ρων πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά μου! Ἦξευρον ὅτι δὲν ἦτο πλέον παιδίον, παρα-φερόμενον ὑφ’ ἐνὸς στιγμιαίου πάθους, δὲν ἦτο δὸν Ζουάν, οὔτε Λοβελάσης, ἀλλ’ ὁ εὐγενέστερος καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ . . . καὶ αὐτὸς μὲ ἡγάπα!

— Ὡς Σουσσάνα μου! ἐφιδύρισα ὁ Μιχαὴλ. Εἶδε νὰ μὴ χύσης ποτὲ δι’ ἐμὲ ἄλλα ἀπὸ αὐτὰ τὰ δάκρυα . . .

Ἠπατήθη — καὶ ἄλλα δάκρυα ἔχυσεν δι’ αὐτόν.

Ἐν τούτοις διὰ τί νὰ ἐξοδεύω τὸν καιρὸν μου εἰς τοιαύτας ἀναμνή-σεις . . . καὶ μάλιστα τώρα!

Ἐγὼ καὶ ὁ Μιχαὴλ ὑπεσχέθημεν ν’ ἀνήκωμεν εἰς ἀλλήλους. Αὐτὸς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ πατὴρ του ποτὲ δὲν ἤθελε τῷ ἐπιτρέψει νὰ μὲ νυμφευθῇ καὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δὲν μοὶ τὸ ἀπέκρυπτεν. Ἐγὼ ἡ ἴδια ἐπίσης δὲν ἔπαιττον ὀνειροπολήματα περὶ τούτου, καὶ δὲν ἔχαιρον ὅτι ὁ Μιχαὴλ δὲν μὲν ἡγάπα — διότι αὐτὸς νὰ μὲ ἀπατήσῃ δὲν ἠδύνατο — ἀλλὰ μόνον διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἐξηπάτα τὸν ἑαυτόν του. Ὅσον ἀφορᾷ πρὸς ἐμὲ τίποτε δὲν ἐξήτουν καὶ θὰ τὸν ἠκολούθουν ὅπου καὶ ἂν αὐτὸς θὰ ἤθελε. — Θὰ γίνης σύζυγός μου, μοὶ ἔλεγε πολλάκις· ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι ὅμοιος πρὸς τὸν Ἰβαγγόνη· γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι καμμίαν δὲν θὰ ἔχω εὐτυχίαν πλησίον μᾶς λαίδης Ῥάβενας.

Ὁ Μιχαὴλ ἰδὼν μετ’ ὀλίγον ἐντελὲς. Δὲν κατώρθωσα πλέον νὰ τὸν ἴδω· ἐν τούτοις τὸ πάντα εἶχον πλέον μεταξὺ ἡμῶν συμφωνηθῇ. Ἐζῶν μόνον διὰ τὴν μέλλον. Διὰ τὰ περὶ ἐμὲ οὔτε ὀφθαλμοὺς εἶχον οὔτε ὄψα. Περιβαλλομένη ὑπὸ ὀμίχλιδος πέπλου ἔπλεον ἐντὸς μυδιῶδους τινὸς καὶ γαληνῶς ἀλλὰ ταχύτατα βέοντος βέυματος. Οἱ ἐχθροὶ μᾶς κατεδίδον καὶ μᾶς κατεσκόπευον. Ἐνίοτε παρετήρουν τὰ μοχθηρὰ βλέμματα τοῦ πα-τρικοῦ μου καὶ ἤκουον τὸν ἀποτρόπαιον γέλωτά του. Ἀλλὰ μόνον ἐπὶ μίαν μολὶς στιγμὴν κατώρθουν τὰ βλέμματα ταῦτα καὶ ὁ γέλως ἐκεῖνος νὰ μὲ μεταθέσωσιν εἰς τὴν γυμνὴν πραγματικότητά. Τότε κατελαμβανόμην μὲν ὑπὸ τρόμου, ἀλλ’ ἀμέσως πάλιν τὰ ἐλπιζόμενα καὶ παρεδιδόμην ἐν νέου εἰς τὴν γαληνὴν ἐκεῖνο καὶ ταχύροον βέμμα . . .

Τὴν παραμονὴν τῆς μεταξὺ ἡμῶν συμφωνηθείσης ἀναχωρήσεως τοῦ Μιχαὴλ (ἐπρόκειτο κυρίως νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ μὲ ἀπαγάγῃ) ἔλαβον διὰ τοῦ ἰδιαίτερου θαλαμηπόλου του μίαν σημείωσιν παρ’ αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας μὲ προσεκάλεε νὰ τὸν συναντήσω περὶ τὴν 9½ τῆς ἑσπέρας εἰς τὴν αἰ-θούσαν τοῦ σφαιριστηρίου, εὐρύχωρον καὶ χαμηλὸν δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ἔκειτο πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου. Μοὶ ἔγραψεν ὅτι ἤθελε νὰ σκεφθῇ τὴν ὑπόθεσιν μαζὶ μου ἀποφασιστικῶς πλέον. Δις ἡδὴ εἶχομεν συναντήσῃ ἀλλήλους εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, ἐγὼ δὲ ἔφερον καὶ τὸ κλειδίον τῆς ἐξωτε-ρικῆς θύρας. Ἄμα ἔφθασεν ἡ ἐνάτη καὶ ἡμίσεια, ἔρριψα τὴν γοῦνάν μου περὶ τοὺς ὦμους, ἀπεμακρύνθη ἀδορύβως ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας καὶ ἔφθασα ἄνευ ἀπευκαίτου διὰ μέσου τῆς τριζούσης χιόνης μέχρι τῆς θύρας τῆς αἰθούσης τοῦ σφαιριστηρίου. Ἡ ὑπὸ τῆς ὀμίχλης ἐλαφρῶς περισκε-πομένη σελήνη ἴστατο ὡς ὠχρὰ τις πλάξ καθέτως ὑπὲρ τὴν στέγην τῆς οἰκίας καὶ ὁ ἄνεμος ἠκούετο σφοδρῶς συρίζων περὶ τὴν γωνίαν τοῦ τοί-χου. Μὲ κατέλαβεν ἐλαφρὸν βῆγος, ἐν τούτοις ἔζηνα τὴν ὀπὴν τοῦ κλει-δίου. Εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ἔκλεισα πάλιν τὴν θύραν καὶ ἔστρά-ψην . . . Ἐκ τινος τῶν μεταξὺ τῶν παραθύρων διαστημάτων ἀπεχω-ρίσθη μία σκοτεινὴ μορφή, ἐποχώρησε βήματά τινα πρὸς ἐμὲ καὶ ἐστάθη πάλιν . . .

— Μιχαὴλ! ἐφιδύρισα.

— Ὁ Μιχαὴλ εὐρίσκειται κατὰ διαταγὴν μου περιορισμένος. Ἐγὼ εἶμαι! ἀπεκρίθη μία φωνὴ εἰς τὸν ἦχον τῆς ὁποίας ἡ καρδία μου συν-εσφίχθη.

Ἐμπροσθέν μου ἴστατο ὁ Συμεὼν Ματθαίους!

— Καὶ γὰρ ποῦ εἶσαι, βρώμα!; ἐφώνησε μὲ ὀξείαν φωνήν. Ἀφ’ οὗ διδεις συνεντεύξεις ἔς τρελλοὺς νέους, πρέπει συγχρόνως νὰ ἔμπορῇς νὰ μοὺ δώσης λόγον καὶ ἀποκρισιν!

Ναρκωδὴς φρικτὴ ἀπεπάγωσέ μου τὰ μέλη καὶ δι’ ὅλων μου τῶν δυνάμεων προσεπάδουν νὰ φθάσω τὴν θύραν — ἀλλὰ μόνον! Ὡς διὰ σιδηρῶν ὀνύχων εἶχεν ὁ Συμεὼν Ματθαίους ἀρπάσει διὰ τῶν δακτύλων του τοὺς βραχίονάς μου.

— Ἀφῆστέ με, ἂ ἀφῆστέ με! εἶπον τέλος ἰκετευτικῶς.

— Οὔτε βῆμα ἀπὸ ἐδῶ, σᾶς λέγω!

Ὁ Συμεὼν Ματθαίους μὲ ὠθήσεν ἐπὶ τινος ἔδρας. Εἰς τὸ ἡμί-

φως δὲν ἡδυνάμην νὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν του, ἀπέστρεψον δ' ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν μου· ἤκουον ὅμως ἐνι δυσκόλως ἀνέπνεε καὶ ἐτρίβε τοὺς δδόντας του. Φόβον ἢ ἀπελπισίαν δὲν ἠσθανόμην, ἀλλ' ἐκπληξιν, περίεργός τις καὶ εἰς ἐμὲ ἀνεξήγητος ἀπορία μὲ εἶχε κατελάβει. Τὸ ἴδιον θὰ συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ἀτυχὲς αἰχμάλωτον πτηνόν, ὅταν εἰς τοὺς ἄνυχας τοῦ γυπὸς βαίνει πρὸς τὸν θάνατον . . . καὶ ἡ χεὶρ ἐπίσης τοῦ Συμεὼν Ματθαίου, ἥτις ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ μὲ κρατῇ στερεῶς, μὲ ἐδύβεν ὡς ὄνυχ γυπὸς . . .

— Ἀχά! ἀνέκραξε σαρκαστικῶς. Ἀχά! Ἔσθι λοιπὸν εἶνε! . . . τόσο λοιπὸν τὰ φονιάσατε; . . . Τώρα ὅμως νὰ ἰδῇς!

Ἐδοκίμασα νὰ ἐγερθῶ, ἀλλ' αὐτὸς μ' ἔσεισε μὲ τόσην δυνάμιν ὥστε ἀπὸ τὸν πόνον παρ' ὀλίγον νὰ ἐκπέμψω μεγάλην κραυγὴν. Τὸ στόμα του εἶχεν ὑπερεκχειρίσει ὕβρεων, προσβολῶν καὶ ἀπειλῶν . . .

— Μιχαήλ, Μιχαήλ ποῦ εἶσαι; Σῶσέ με! ἐφώνουν στενάζουσα.

Καὶ πάλιν μὲ διέσεισεν ὁ Συμεὼν Ματθαίου. Τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἡδυνήθη πλεόν νὰ κρατηθῶ καὶ — ἐξέπεμψα ἰσχυρὰν κραυγὴν.

Αὐτὸ ἐφάνη ὅτι ἐνήργησεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐγένετο ὀλίγον ἡσυχώτερος καὶ ἡλευθέρωσε τὸν βραχίονά μου· ἔμεινε ὅμως ὀλίγα τινὰ βήματα πρὸ ἐμοῦ, μεταξὺ τῆς θύρας καὶ ἐμοῦ . . .

Παρήλθον λεπτά τινα ἐν σιωπῇ . . . Ἐγὼ δὲν ἐκινούμην ἐντελῶς· αὐτὸς δὲ ἐξηκολούθει βαρέως ν' ἀναπνέη.

— Μείναιτε ἐκεῖ ποῦ κάθεσθε, ἤρχισεν ἐπὶ τέλους, καὶ ἀποκριθῆτε. Δεῖξάτε μοι ὅτι δὲν ἐχάσατε ἀκόμη πᾶν αἰσθημα ἡθικῆς, ὅτι ἀκούετε τὴν φωνὴν τῆς φρονήσεως. Ἄν παρεσύρθητε μόνον ἀπὸ στιγμιαίαν τινὰ ἔξαψιν, τότε ἔμπορὸν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νὰ τὸ συγχωρήσω· ἐρριζωμένην ὅμως ἰσχυρογνωμοσύνην ποτέ δὲν συγχωρῶ! Μήπως ὁ υἱός μου . . . ὁ Μιχαήλ, ὁ υἱός μου, σὰς ὑπεσχέθη νὰ σὰς νυμφευθῇ; Εἶνε ἀλήθεια; . . . Ἀποκριθῆτε λοιπὸν! Σὰς τὸ ὑπεσχέθη αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

Φυσικῶς οὐδεμίαν ἔδωκα ἀπόκρισιν.

Ὀλίγον ἔλλειψε νὰ παραφερθῇ πάλιν ὁ Συμεὼν Ματθαίου.

— Τὴν σιωπὴν σας παραδέχομαι ὡς ἀπάντησιν καταφατικὴν, ἐξηκολούθησε μετὰ τινὰ διακοπήν. Τὸ ἐβάλατε λοιπὸν ἔσθι καὶ καλὰ μὲ τὸ νοῦ σας νὰ γίνητε νύμφη τοῦ υἱοῦ μου; Περίφημα! Ἀλλ' ἂς ἀφίσωμεν αὐτὰ τώρα — σεῖς δὲν εἶσθε δὲ πλεόν κορίτσια δεκατεσσάρων χρόνων καὶ ἔξυρετε, ὅλοι οἱ νέοι κάμνουν ταῖς πλεόν βλακωδέστεραις ὑποσχέσεσι διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν σκοπὸν τους. Ἀλλ' ἂς ἀφίσωμεν αὐτὰ τώρα — πῶς ἔμπορεύσατε σεῖς νὰ ἐλπίζετε ὅτι ἐγὼ, ὁ ὁποῖος κατάγομαι ἀπὸ ἀρχαῖο ἐπίσημο σπῆτι, ἐγὼ ὁ Συμεὼν Ματθαίου Κολτόβσκι, δὲ ἐδιδόν ποτε τὴν συγκατάθεσίν μου εἰς ἕνα τοιοῦτον γάμον; Ἀλλὰ ἐνομίζετε ὅρα γε ὅτι ἔμπορος νὰ γίνῃ αὐτὸς καὶ χωρὶς τὴν πατρικὴν μου εὐλογίαν; Ἀ, ἔσθι λοιπὸν! Ἦθελαν τὰ τρυγόνια μας νὰ φύγουν κρυφά, νὰ πανδρευθῶν κρυφά, ὅστερα νὰ ἐπιστρέψουν, νὰ παραστήσουν κωμωδίαν καὶ νὰ πέσουν εἰς τοὺς πένδας τοῦ γέρου μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ κατορθώσουν νὰ τοῦ μαλάρουν τὴν καρδιά — ἐστὶ διάβολο, μὰ ἐπὶ τέλους ἀποκριθῆτε λοιπὸν!

Ἐκλινον μόνον τὴν κεφαλὴν. Νὰ μὲ φονεύσῃ ἡδύνατο, ἀλλὰ νὰ μ' ἐξαναρτήσῃ νὰ ὁμιλήσω . . . αὐτὸ δὲν ἦτο πρᾶγμα τῶν δυνάμεων του.

Ἐπὶ τινὰ λεπτὰ περιήρχετο εἰς τὸ δωμάτιον.

— Λοιπὸν, ἀκούσατε! ἤρχισεν μὲ φωνὴν πολὺ ἡσυχωτέραν. Δὲν πρέπει νὰ πιστεύετε . . . νὰ μὴ φαντάζεσθε . . . βλέπω, ὅτι μὲ σὰς πρέπει νὰ μετέρχεσθαι τις ἄλλους τρόπους . . . ἀκουστε λοιπὸν: Ἐννοῶ τὴν θέσιν σας. Ἐτρομάξατε, τὰ ἐχάσατε διὰ μᾶς . . . συνέλθετε λοιπὸν πάλιν. Τὴν στιγμὴν ταύτην θὰ σὰς φαίνομαι ὡς ἄν τέρας . . . ὡς ἄν τύραννος· αὐτὸ ἐγὼ ἔξυρω νὰ τὸ ἐκτιμῶ. Ἀλλὰ φαντασθῆτε μίαν φορὰν τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τὴν θέσιν μου· πῶς ἔμπορος νὰ μείνῃ ὡς ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ἀδιὰφορος καὶ νὰ μὴ παρασυρθῶ εἰς λέξεις ἀναρμόστους; Ἐν τούτοις ἐγὼ σὰς ἀπέδειξα ἤδη, ὅτι δὲν εἶμαι τέρας, ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω καρδίαν. Ἀναλογισθῆτε μόνον πόσον περιποιητικὸς ἤμην πρὸς σὰς μετὰ τὴν ἀφίξίν μου εἰς τὸ κτήμα, καὶ ἀργότερα ἐπίσης — μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν — μέχρι τῆς ἀσθενείας τοῦ υἱοῦ μου. Δὲν θέλω νὰ περιαιτολογῶ μὲ τὰς εὐεργεσίας μου, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται, ὅτι αἰτῇ ἡ εὐγνωμοσύνη ἔπρεπε νὰ σὰς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸν ὀλισθηρὸν δρόμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔρχισατε νὰ περιπατῆτε . . .

Ὁ Συμεὼν περιεπάτησεν ἀκόμη στιγμὰς τινὰς ἐν τῷ δωματίῳ, ἔπειτα ἐστάθη ἔμπροσθέν μου καὶ ἔκρουσεν ἐλαφρῶς τὴν χεῖρά μου, τὴν ἰδίαν χεῖρα, ἥτις ἔτρεμεν ἀκόμη ἐν τῇ ἀλγεινῇ πίεσει καὶ ἐφ' ἣς ἐπὶ πολλὸν καιρὸν κατόπιν ἐφαίνοντο κυναῖ κηλίδες.

— Αὐτὸ εἶνε· ἤρχισεν ἐν νέου. Εὐκόλα ἀνάφουμα· πολὺ εὐκόλα παραφερόμεθα! Δὲν θέλομεν νὰ κοπιᾶσθωμεν ὀλίγον καὶ νὰ σκεφθώμεν δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσθωμεν ποῦ εἰσίσταται τὸ ἀληθινὸν συμφέρον μας καὶ ποῦ πρέπει νὰ τὸ ἀναζητήσθωμεν. Θὰ μ' ἐρωτήσητε, ποῦ εἶνε τὸ συμφέρον τοῦτο; Πραγματικῶς, δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ τρέχητε μακριὰ διὰ νὰ

τὸ εὐρῆτε — ἴσως τὸ ἔχετε μάλιστα ἤδη εἰς χεῖράς σας. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ, ἐγὼ ὡς πατὴρ καὶ ὡς κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας ὀφείλω βέβαια αὐστηρῶς νὰ ἐπιτηρῶ τὰ πάντα — αὐτὸ εἶνε τὸ καθήκον μου. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνον πατὴρ· καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος· καὶ αὐτὸ τὸ ἔξυρετε. Βέβαια εἶμαι πρακτικὸς ἄνθρωπος καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω φυσικῶς τοιαύτας ἀνοησίας· δι' αὐτὸ πρέπει νὰ βγάλω ἀπὸ τὸ κεφάλι σας αὐτὰς τὰς τερατώδεις ἐλπίδας, διότι αὐταὶ καμμίαν πλεόν δὲν ἔχουν σημασίαν. Περὶ τῆς ἀνηθικότητος τοῦ διαβήματος δὲν θέλω καὶ νὰ ἐμιλήσω . . . τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ σεῖς ἡ ἰδία θὰ τὸ ἐνοήσητε, ἅμα συνέλθητε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας. Χωρὶς νὰ ἐπαινεθῶ, σὰς λέγω ὅτι ἐγὼ δὲν ἡδελον περιορισθῇ εἰς ὅσα ἔκαμα διὰ σὰς· ἤμην πάντοτε ἔτοιμος — καὶ εἶμαι καὶ τώρα ἀκόμη — νὰ σὰς λάβω ὑπὸ τὴν προστασίαν μου, νὰ ἐξασφαλίσω τὴν καλὴν σας, νὰ καταστήσω τὸ μέλλον σας ἐντελῶς χωρὶς φροντίδας· διότι γνωρίζω νὰ ἐκτιμῶ τὴν ἀξίαν σας· ἀποδίδω ὅλα τὰ δίκαια εἰς τὰ προτερήματά σας καὶ τὴν φρονιμάδα σας, καὶ τέλος — (εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ Συμεὼν Ματθαίου ἐκλινεν ὀλίγον πλησιέστερον πρὸς ἐμὲ) — ἔχετε κατὰ ματάκια, ὥστε νὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν . . . βέβαια εἶμαι τώρα ἐντὶ χρόνια μου, ἀλλὰ νὰ μείνῃ κανεὶς ἔμπροσθέν των ὅλως ἀδιάφορος . . . τὸ ἐννοῶ . . . αὐτὸ εἶνε δύσκολον, εἶνε πραγματικῶς δύσκολον . . .

Φρίκη μὲ κατέλαβεν εἰς τοὺς λόγους τούτους. Σχεδὸν δὲν ἐπίστευον εἰς τὰ ὁπία μου. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζον ὅτι ὁ Συμεὼν Ματθαίου ἤθελε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν παραίτησίν μου, ἤθελε νὰ μοὶ προσφέρῃ ἀποζημιώσιν· τινὰ . . . Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ λόγοι! Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶχον βαθμηδὸν συνειδίσαι εἰς τὸ σκότος καὶ τώρα ἡδυνάμην νὰ ἴδω καθαρῶς τὸ πρόσωπον τοῦ Συμεὼν Ματθαίου. Ἐμειδία τὸ γεροντικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον, καὶ τὸ τέρας ἐκεῖνο ἐπήγγινε καὶ ἤρχετο ἔμπροσθέν μου μὲ βραχεὰ βήματα . . .

— Λοιπὸν πῶς εἶνε τὰ πράγματα; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους. Σὰς ἀρέσει ἡ προσφορά μου;

— Προσφορά . . .!; ἐπανέλαβον ἐγὼ ἀκουσίως . . . Οὔτε τὸ παραμικρὸν εἶχον ἐνοήσει.

Ὁ Συμεὼν Ματθαίου ἐξερράγη εἰς γέλωτα . . . καὶ πραγματικῶς, εἰς τὸν ἰδιώζοντα αὐτῷ ἀποτρόπαιον ἐκεῖνον καὶ ὀδὺν γέλωτα.

— Αἱ δὲ βέβαια! ἀνεφώνησε. Σεῖς τὰ νέα κορίτσια — ἐδιώρῳσε τὴν φράσιν του — σεῖς αἱ νέαι κυρίαι ὀνειρεύεσθε ὅλα μόνον τοὺς νέους· αὐτοὶ μπαίνουν ἐντὶ κεφαλῇ σας ὡς στοιχεῖα . . . καὶ τίποτε περισσότερον! Χωρὶς ἔρωτα δὲν ἔμπορεῖτε πλεόν νὰ ζήσετε! Φυσικά, καὶ ποῖος θέλει τὸ ἐναντίον; Λαμπρὸ πρᾶγμα εἶνε αὐτὴ ἡ νεότης! Πλὴν μόνον οἱ νέοι ὅρα γε ἔμπορὸν ν' ἀγαπήσουν; Σὰς διαβεβαιῶ, ὅτι πολλῶν ἡλικιωμένων ἀνδρῶν ἡ καρδιά πάλαι θερμότερον παρὰ τὴν τῶσων θερμοκεφάλων νέων . . . Καὶ ἅμα μίαν φορὰν ἕνας γέρος ἄνθρωπος ἀγαπήσῃ καὶ νῦν, ὁ ἔρωσ του μὲναι αἰώνια στερεὸς ὡς βράχος! Αὐτὸς ἀγαπᾷ αἰωνίως! Ὅχι καθὼς οἱ ἀγένηται αὐτοὶ μποῦφοι . . . οἱ ὁποῖοι γυροῦν καὶ ἀλλάσσουν μὲ τὸν ἄνεμον . . . Αὐτὸ εἶνε· καὶ δὲν πρέπει δὲ ἔσθι νὰ κάμνῃ κανεὶς τσακίσματα καὶ τὴν ἐντροπαλὴν ἐστὺς γέρους! Αὐτοὶ ἔμπορὸν πολλὰ νὰ κάμουν, πολλὰ! Φθάνει μόνον νὰ ἔξυρῃ κανεὶς πῶς νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ! Ναὶ βέβαια — ἔσθι εἶνε! Καὶ πῶς πρέπει νὰ φερθῶν καὶ αὐτὸ τὸ ἔξυρουν οἱ γέροι . . . χιχιχὶ . . . Ὁ Συμεὼν Ματθαίου ἐγέλασε πάλιν. — Παραδείγματα χάριν . . . ἐπιτρέψατέ μοι . . . τὸ χεράκι σας . . . πρὸς δοκιμὴν . . . νὰ μόνον ἔσθι, πρὸς δοκιμὴν . . .

Ἀνεπήδησα ὀρμητικῶς καὶ τὸν ὤθησα πάσῃ δυνάμει εἰς τὸ στήθος. Ὁπισθοχώρησε κλονιζόμενος καὶ ὀλίγου δὲν ἐπίπτε κατὰ γῆς. Κραυγὴ ἀδυναμίας καὶ τρόμου ἐξέφυγε τῶν χειλέων του. Ἡ ἀνθρωπίνη γλώσσα δὲν ἔχει λέξεις διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν περιφρόνησιν, τὴν βδελυγμίαν καὶ τὸν ἀποτροπιασμόν μου πρὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἐν ἀκρεῖ μ' ἐγκιταλείψει πᾶν αἰσθημα φόβου.

— Ἐξω, οὐτιδανὸν γερόντιον! ἀνέκραξα πρὸς αὐτόν. Ἐξω, κύριε Κολτόβσκι, ἄνθρωπε ἀπὸ παλαιὸ καὶ σημαντικὸ σπῆτι! Καὶ εἰς τὰς φλέβας μου κυκλοφορεῖ τὸ αἷμά σας, τὸ αἷμα τῶν Κολτόβσκι, ἀλλὰ κἀνθρωπὴν μένῃ ἔστω ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα ἐκεῖνη, κατ' ἣν ἤρχισεν ἐντὸς αὐτῶν νὰ κυκλοφορῇ!

— Τί; . . . τί λέγεις αὐτοῦ; . . . τί; ἐτραύλισεν ὁ Συμεὼν Ματθαίου πνιγόμενος σχεδὸν ὑπὸ τῆς λύσεως. Τολμᾷς . . . τὴν στιγμὴν . . . ὅτε σὲ συνέλαβον . . . ὅτε ἤθελες νὰ πῇς ἐντὸς Μιχαήλ . . . πῶς, πῶς!;

Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἡδυνάμην πλεόν νὰ κρατηθῶ. Ἀπελπισία, οὐδὲν ὄριον ἔχουσα, εἶχε μὲ καταλάβει.

— Καὶ σὺ — σὺ ὁ ἀδελφός τοῦ ἀδελφοῦ σου, — σὺ ἐτόλμησες νὰ τολμήσῃς, νὰ σκεφθῇς . . . καὶ τί μ' ἐδεώρῃσες λοιπὸν; Καὶ εἶσαι ἐπὶ τέλους τόσο τυφλός, ὥστε νὰ μὴ παρατηρήσῃς ἀπὸ πολλοῦ τὴν βδελυγμίαν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐμπνέεις . . .; Ἐτόλμησες νὰ μεταχειρισθῇς τὴν

ΟΜΙΧΛΩΔΗΣ ΠΡΩΪΑ.

Εἰκὼν Ed. Schleich.

λέξιν „προσφοράν“; : Ἀμέσως, αὐτὴν τὴν σιγὴν ἀφῆσέ με ν' ἀπέλθω.

Καὶ ἐπροχώρησα πρὸς τὴν θύραν.

— Ἄ, ἔσθ' ἡ λοιπόν! Τώρα ἔμπορεῖ νὰ θυμώσῃ! εἶπεν ὁ Συμεὼν Ματθαίουβιτς καταληφθεὶς πάλιν ὑπὸ λύσσης, ἀλλὰ μὴ τολμῶν νὰ πλησιάσῃ πρὸς ἐμέ . . . Στάσου σὺ νὰ ἰδῇς . . . Κύριε Ῥάτς, Κύριε Δαμιανὲ Ῥάτς, εἰσέλθετε!

Ἡ θύρα τῆς αἰθούσης τοῦ σφαιριστηρίου, ἥτις εὐρίσκειτο ἀπέναντι ἐκείνης δι' ἣς εἶχον ἐγὼ εἰσελθεῖν, ἠνοίχθη βιαίως καὶ ἐνεφανίσθη ὁ πατριός μου κρατῶν φῶς εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας. Τὸ ἀμφοτέρωθεν φωτισζόμενον στρογγύλον καὶ ἐρυθρὸν πρόσωπόν του ἀπῆστροπεν ἐν τῷ θριάμβῳ τῆς κεκορησμένης ἐκδικήσεώς του, ἐν τῇ δουλικῇ χαρᾷ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ αἰσχροῦ αὐτοῦ κατορθώματος . . . Ὡ, αὐτοὺς τοὺς δυσειδεῖς λευκοὺς ὀφθαλμοὺς πότε πλέον θὰ παύσω τοῦ νὰ τοὺς βλέπω!

— Συλλάβετε ἀμέσως τὴν κόρην ταύτην! ἀνεφώνησεν ὁ Συμεὼν Ματθαίουβιτς στρεφόμενος πρὸς τὸν κύριον Ῥάτς καὶ δεικνύων ἐμὲ διὰ τῆς τρεμούσης χειρός του. Πήγαινε τὴν εἰς τὴν κατοικίαν σου καὶ κλείσε τὴν εἰς ἐν δωμάτιον . . . ὥστε . . . νὰ μὴ ἔμπορῃ οὔτε δάκτυλον νὰ κινήσῃ, νὰ μὴ μπορῇ οὔτε μυτῖα νὰ τὴν πλησιάσῃ! . . . μέχρι νεωτέρας διαταγῆς! Νὰ κερφαίῃς καὶ τὸ παράθυρον, ἂν ᾖ ἀνάγκη! Ἡ κεφαλὴ σου θὰ μοι ᾖ ἐγγύθις δι' αὐτήν!

Ὁ κύριος Ῥάτς ἔθηκε τὰ κηρία ἐπὶ τοῦ σφαιριστηρίου, ὑπεκλίθη πρὸ τοῦ Συμεὼν Ματθαίουβιτς μέχρι τῆς ὁσφύος καὶ προέβη πρὸς ἐμέ, σαρκαστικῶς μειδιῶν καὶ μὲ κλονούμενα βήματα. Τοιουτοτρόπως ἐφέρει καὶ ἡ γαλὴ πρὸς τὸν ποντικόν, εἰς ὃν οὐδαμῶδες παρουσιάζεται σωστική τις διέξοδος. Ὅλη ἡ τόλμη μου μὲ εἶχε πάλιν ἐν τῷ ἅμα ἐγκαταλίπει. Τὸ ἤξευρον ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦτον ἱκανὸς νὰ μὲ κτυπήσῃ. Ἐτρεμον, πρὸς ἐντροπὴν μου, πρὸς αἰσχρὸς μου πρέπει νὰ τὸ εἶπω, ἔτρεμον ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

— Λοιπὸν δεσποσύνη, ἤρχισε λέγων ὁ κύριος Ῥάτς, λάβετε, παρακαλῶ, τὸν κόπον νὰ μὲ συνοδεύσητε!

Βραδέως μ' ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ βραχίονος. Ἐνόησεν ὅτι δὲν ἤθελον ἀντιστῆ. Ἐπροχώρησα πρὸς τὴν θύραν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐσκεπτόμην ἄλλο τι παρὰ μόνον πῶς ν' ἀπομακρυνθῶ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἀπὸ τοῦ Συμεὼν Ματθαίουβιτς.

Ἄλλ' ὁ ἀπεχθὲς γέρον ἐτρεξε κατέπινε μὰς· ὁ Ῥάτς μ' ἐσταμάτησε καὶ ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν μου πρὸς τὸν προστάτην του.

— Ἄ! ἀνέκραξεν οὗτος ἀπειλῶν με διὰ τοῦ γρόνθου του. Ἄ! εἰμὶ ὁ ἀδελφός — τοῦ ἀδελφοῦ μου; Δεσμοὶ αἵματος, αἱ; Πῶς; Τὸν ἐξάδελφόν ὅμως ἔμπορῶν νὰ τὸν πανθρεύσῃ; Μποροῦν; Πῶς; Σὺ, πῆγαινε τὴν! προσέθηκε στραφεὶς πρὸς τὸν θετόν μου πατέρα. Καί, ἀκούεις, Ἄνοιξε καλὰ τὰ ῥαβία καὶ τ' αὐτιά σου! Καὶ τὸ παραμικρὸν ἂν ἀκούσῃς; ἡ τιμωρία θὰ ᾖ ἐν παραδειγματικῇ . . . ἐμπρός!

Ὁ κύριος Ῥάτς μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ὅτε διεβαίνομεν τὴν αὐλήν, οὐδεμίαν λέξιν ἀπέτεινε πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἐξακολουθητικῶς ἐγέλα κατ' ἰδίαν. Ἐκλείσας τὰς θύρας καὶ τὰ παραθυρόφυλλα καὶ ὑπεκλίθη ὅτι ἤθελε ν' ἀποσυρῇ· ἐν τούτοις ἐστράφη πάλιν ὀπίσω, ὑπεκλίθη πρὸς ἐμοῦ, ὅπως ὀλίγον προηγουμένως πρὸ τοῦ Συμεὼν Ματθαίουβιτς, μέχρι τῆς ὁσφύος καὶ ἐξερράγη εἰς ἀκράτητον καὶ σαρκαστικὸν γέλωτα.

— Καλὴ νύκτα, χαριτωμένη βασιλοπούλα! ἐφώνησεν ὑποκώφως. Ἄχ, τί κρῖμα νὰ μὴ ἐπιτύχῃς ἔσθ' ὑγρόν τοῦ εὐγενοῦς πρίγκηπος! Τὸ σχέδιον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν ἦτο βλακώδες. Ἄλλως αὐτὸ ἂς χρησιμεύσῃ ὡς μικρὸν μᾶθημα διὰ τὸ μέλλον· καμμίαν ἀλληλογραφίαν! Χώ . . . χῶ . . . χῶ! Καὶ τί λαμπρὰ ποτὶ ἔγινεν ὅλη ἡ ὑπόθεσις!

Ἀπεμακρύνθη, αἶφνης ὅμως πάλιν προέβαλε τὴν κεφαλὴν του διὰ τῆς θύρας.

— Λοιπὸν, σὲ ἐλσμώνησα; Αἱ; Ἐκράτησα τὸν λόγον μου ἢ ὄχι; Χῶ . . . χῶ . . . χῶ!

Ἡ κλεῖς ἐξέπεμψε τριγμὸν ἐν τῇ κλειδῷ καὶ κατόπιν ἐπεκράτησε τελεία σιγῇ! Ἀνέπνευσα ἐλευθέρως. Εἶχον φοβηθῇ μὴ δέσῃ τὰς χεῖράς μου — ἀλλ' αὐταὶ ἦσαν ἐλεύθεραι — ἦσαν ἰδικαί μου. Ἐν τῷ ἅμα ἀπέκοψα τὸ μετᾶξινον σχοινίον ἀπὸ τοῦ πρῶνιόν μου ἐνδύματος, ἐσχημάτισα βρόχον δι' αὐτοῦ καὶ ἤμην ἑτοιμὸς νὰ ρίψω αὐτὸν περὶ τὸν τράχηλόν μου . . . ἀλλ' ὄχι! Ἐρρίψα πάλιν ταχέως τὸ σχοινίον μακριὰν μου καὶ εἶπον μεγαλοφώνως: „Δὲν πρέπει νὰ δοικιμάσῃς αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν! Καὶ πραγματικῶς δὲν εἶνε μωρία τοῦτο; Δύναμαι νὰ διαδέσω τὰ τῆς ζωῆς μοι χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ὁ Μιχαήλ, τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία εἰς αὐτὸν καὶ μόνον ἀνήκει; Ὅχι, δῆμοι, ὄχι! Ἀκόμη δὲν ἐκερδήσατε τὸ παυνίδι! Αὐτὸς θὰ μὲ σώσῃ, θὰ μὲ ἀποσύρῃ ἀπὸ τὴν κόλασιν αὐτὴν ἐδῶ, αὐτὸς . . . ὦ Μιχαήλ μου!

Τότε ὅμως ἐνεθυμήθην ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο περιορισμένος . . . καὶ ἔπεσα κατὰ πρόσωπόν ποτὶ τῆς κλίνης καὶ ἤρχισα νὰ κλαίω, πικρῶς νὰ θρηνῶ.

Μόνῃ δὲ ἡ ἰδέα, ὅτι ἴσως ὁ βασιανιστὴς μου ἴσταται ἔξω τῆς θύρας καὶ ἀκροάζεται καὶ θριαμβεύει, μ' ἔκαμε νὰ κρατήσω τὰ δάκρυά μου . . .

Εἰμαι καταβεβλημένη. Ἀπὸ πρῶτας ἦδη γράφω καὶ τώρα ἔγινεν ἔσπερα. Ἄν ὅμως ἀπαξ ἀφῆσω κατὰ μέρος τὰ φύλλα ταῦτα, γνωρίζω ὅτι δὲν θὰ κατορθώσω νὰ λάβω ἐκ δευτέρου τὴν γραφίδα . . . θὰ σπεύσω λοιπὸν ταχέως πρὸς τὸ τέλος. Ἐπίσης θὰ ἦτο ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου νὰ διηγηθῶ ὅλα τὰ βάσανά μου, ὅσα ὑπέστην μετὰ τὴν φοβεράν ἐκείνην ἡμέραν.

Μετ' ὀλίγον καιρὸν μὲ ἀπήγαγον ἐντὸς κλεισμένης ἀμάξης εἰς τινα ἀπομακρυσμένον ἀγροτικὸν οἰκίσκον. Μ' ἔδωσαν ἐν μέσῳ ἀγροικῶν ἀνθρώπων καὶ μ' ἐκράτησαν ἐπὶ ἐξ ὀλοκλήρους ἑβδομάδας περιορισμένην. Οὐδὲ μίαν κἂν στιγμὴν ἤμην μόνη.

Μόλις μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου ἔμαθον, ὅτι ὁ πατριός μου, ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ Μιχαήλ ἡμᾶς τοὺς δύο μᾶς περιεκύκλωσε διὰ κατασκόπων καὶ τὸν ὑπηρετήν, ὅστις μοι ἔφερε τὴν σημείωσιν τοῦ Μιχαήλ· εἶχε δωροδοκήσει. Ἐπίσης ἔμαθον, ὅτι τῇ ἐπαύριον συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς του φοβερὰ καὶ λανθροβώδης διένεξις. Ὁ πατὴρ του τὸν εἶχε καταρασθῇ. Ὁ Μιχαήλ ὅμως εἶχεν ὀρκισθῇ οὐδέποτε πλέον νὰ θέσῃ πόδα εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ ταυτοχρόνως ἐπανέκαμψεν εἰς Πετρούπολιν. Εἰς τὸν λάκκον ὅμως, ὃν εἶχε σκάψει δι' ἐμέ ὁ κύριος Ῥάτς, ἔπεσαν αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὁ Συμεὼν Ματθαίουβιτς τῷ ἐδῆλωσεν, ὅτι ἦτον ἀδύνατον πλέον εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ μένῃ εἰς τὸ κτήμα του μακρότερον χρόνον καὶ νὰ τὸ διευθύνῃ. Ἦνεν φανερόν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι, αἵτινες οὐδένα παρέχουσι καρπὸν εἰς τὸν αὐθέντην, συνήθως δὲν ἀνταμείβονται. Καὶ ἔπειτα ἦτον ἀνάγκη νὰ εὐρεθῇ καὶ εἰς ἄλλος ὑπεύθυνος διὰ τὸ γεννηθὲν „σκάνδαλον“. Ὅπωςδὴποτε ὅμως ὁ Συμεὼν Ματθαίουβιτς ἐπεκρίνετο κατ' ἄλλον τρόπον τὸν μεγαλόφρονά ἀπέναντι τοῦ κυρίου Ῥάτς· τῷ παρέσχε τὰ μέσα νὰ μεταικήσῃ εἰς Μόσχαν καὶ ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῇ. Πρὸ τῆς εἰς Μόσχαν ἀναχωρήσεως μὲ μετέφερον πάλιν εἰς τὸ οἶκόν μας, ἀλλ' ἐξηκολούθουν ὅμως αὐστηρῶς νὰ μ' ἐπιτηρώσι. Ἡ ἀπάλεια τῆς „καλῆς“ θέσεως, τὴν ὁποίαν ὁ θετός μου πατὴρ „χαρὶν ἐμοῦ ὑπέστη“ παρῶ-
ξενεν ἐπὶ μάλλον τὴν κατ' ἐμοῦ πικρίαν του.

— Καὶ ποῖον τάχα ἠθέλησεν αὐτὸς νὰ τρομάξῃ; ἔλεγεν ὠρυσμένος σχεδὸν ἐκ τῆς λύσσης. Αὐτὸ μόνον ἠθέλε νὰ ἔξυρῶ! Βέβαια ὁ γέρος εἶχε πλέον ἀνάψει, δι' αὐτὸ ἐβιάσθηκε πολὺ καὶ ἔπεσεν ἔξω. Τώρα πλέον ποῦ τόσον προσεβλήθη ἡ φιλαυτία του, φυσικὰ ἡ βλάβη δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐπανορθωθῇ. Ἄν ἤθελον ὅμως περιμένει ἀκόμη μερικὰς ἡμέρας, ἡμεῖς θὰ εἴχομεν τώρα ἐπιτύχει τὸν σκοπὸν μας μὲ τρόπο. Στεῖς δὲν θὰ ἐκάθισθαι τώρα ἔσθ' κρῖα καὶ ἐγὼ θὰ ἔμεινον ἐκεῖ ὅπου ἤμην! Αὐτὸ ὅμως εἶνε! Αἱ γυναῖκες ἔχουν μακριὰ μαλλιά καὶ κοντὸ μυαλό! Ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπομονή! Ἀπὸ οἷς, ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἐγὼ θὰ πάρω τὸ μερικὸν μου, καὶ ἐκεῖνος ὁ ἐρωτόληπτος μποῦφος — (δι' αὐτοῦ ὑπηνίσσετο τὸν Μιχαήλ) — ἐκεῖνος θὰ μὲ θυμᾶται ὅλη του τὴ ζωή!

Ἥμην φυσικῶς ἠναγκασμένη νὰ καταπίω ὅλας αὐτὰς τὰς προσβολὰς. Τὸν Συμεὼν Ματθαίουβιτς οὐδέποτε πλέον ἐπανέιδον. Πολλὸν τὸν εἶχε ταράξει, ὅτι εἰς τὴν ὀργὴν του ἀπέπεμψε τὸν υἱόν του. Ἡδάνετο ἄρᾳ γε μεταμέλειαν ἢ ἠθέλεν — ὅπερ καὶ πιθανώτερον — νὰ μὲ δεσμεύσῃ διὰ παντὸς εἰς τὸν οἶκόν μου, εἰς τὴν οἰκογένειάν μου (οἰκογένειάν μου!!) — . . . τέλος πάντων μοι παρεχώρησε σύνταξιν, ἡ ὁποία τῇ μεσολαβήσει τοῦ κυρίου Ῥάτς ἔπρεπε νὰ μοι χορηγῇται ἕως οὗ ὑπανδρευθῶ. Τὴν ταπεινωτικὴν αὐτὴν ἐλεημοσύνην, τὴν σύνταξιν ταύτην λαμβάνω μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης — δηλαδὴ ὁ κύριος Ῥάτς τὴν λαμβάνει ἀντ' ἐμοῦ.

Ἐγκατεστάθην εἰς Μόσχαν. Εἰς τὸ ὄνομα τῆς δυστυχῆς μητρὸς μου ὀρκίζομαι ὅτι οὔτε δύο ἡμέρας, οὔτε καὶ δύο ὥρας θὰ ἔμεινον εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ θετοῦ πατρὸς μου . . . θὰ ἐδραπέτευον χωρὶς νὰ ἡξεύρω ποῦ . . . ἴσως θὰ ἐπήγαγον εἰς τὴν ἀστυνομίαν· θὰ ἐπιπτον εἰς τοὺς πόδας τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, τῶν γερουσταστῶν, θὰ ἔκαμνον πᾶν ἄλλο ὅτι δὴποτε τέλος πάντων μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀπαλλαγῶ τῶν περὶ ἐμέ, ἂν ἡ προηγουμένη δαλαμηπόλος μου τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μου δὲν κατῴρθωνε νὰ μοι διαβιάσῃ κρυφίως ἐπιστολὴν τοῦ Μιχαήλ. Ὡ! ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη! Ποσάνκις ἀνέγνωσα ἐκείστην αὐτῆς γραμμὴν, ποσάνκις τὴν κατεκάλυφα διὰ φύλημάτων! . . . Ὁ Μιχαήλ μὲ παρώτρυνε νὰ μὴ χάσω τὸ θάρρος μου, νὰ ἐλπίζω καὶ νὰ ἔχω στερεὰν πεποιθῆσιν εἰς τὸν ἀμείωτον ἑρωτά του· μοι ὠρρίζετο ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο πλᾶσμα θ' ἀφωσιωθῇ, ὑπέσχετο νὰ ὑπερπηδήσῃ ὅλα τὰ ἐμπόδια, προδιεχάρασσεν εἰκόνα τοῦ μέλλοντός μας καὶ μοι ἀπέτεινε τὴν μίαν καὶ μόνην παράκλησιν· νὰ ὑπομείνω ἀκόμη ἐπὶ ὀλίγον καιρὸν καὶ νὰ ἐλπίζω.

Καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐλπίζω καὶ νὰ πάσχω. Ἄχ, καὶ εἰς τί δὲν ἠθέλον συναίνεσαι, τί δὲν ἠθέλον εὐχαρίστως ὑποστῆ, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐκτελέσω τὴν θέλησίν του! Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶχον ὡς φυλακτόν, ὡς πολικὸν μου ἀστέρα, ὡς ἄγκυραν τῶν ἐλπίδων μου. Καὶ ὁσάνκις ὁ θετός μου πατὴρ ἤρχιζε νὰ μὲ βασανίζῃ καὶ νὰ με προσβάλῃ, ἔδωτον τὴν χεῖρα

ἐπὶ τοῦ στήθους μου (. . . ἐκεῖ ἔφερον τὸ φυλακτήριόν μου) — καὶ ἐλυσμόνουν τὰ πάντα καὶ μόνον ἐμειδίω. Καὶ ὅσην περισσότερον ὁ κύριος Ῥάτς με ὑβρίζει καὶ μ' ἐγλεύαζε, τόσῳ καλλίτερα ἡσθάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου. Τὸ παρατήρησα τέλος ἐκ τῶν βλεμμάτων του, ὅτι ἤρχισε νὰ ὁμιβᾷ ἄλλῃ περὶ τῆς ὁμοῦς καταστάσεως τῶν φρενῶν μου . . .

Τὴν πρώτην ταύτην ἐπιστολὴν ἠκολούθησε καὶ δευτέρα μᾶλλον χαρμόσυτος καὶ πλήρης ἐλπίδων . . . ὁ Μιχαήλ μ' ἔγραψεν ἐν αὐτῇ περὶ ταχείας συναντήσεως. Ἄχ, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους ἡγέρθη μίαν φοβερὰν πρῶταν . . . καὶ εἶδον πάλιν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ τὸν κύριον Ῥάτς, καὶ πάλιν ἔχοντα τὸ πρόσωπον ἀπαστράπτον ἐκ θριαμβευούσης χαρᾶς καὶ δεικνύντά μοι ἓνα ἀριθμὸν τοῦ „Ἀπομάχου“ με τὴν εἰδήσιν, ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς Μιχαήλ Κολτόβσκιος ἀποθανὼν διεγράφη τοῦ στρατιωτικοῦ καταλόγου!

Τί πρέπει ἄλλο νὰ προσθέσω; Ἐγὼ παρέμεινα μεταξὺ τῶν ζώντων καὶ κατέκρινον ὡς καὶ πρότερον παρὰ τῷ κυρίῳ Ῥάτς. Μ' ἐμίσει ὅσον καὶ προηγουμένως — τώρα μάλιστα ἔτι περισσότερον, διότι παραπολὺ μοι εἶχεν ἀποκαλύψει τὴν μαύρην ψυχὴν του καὶ τοῦτο δὲν ἡδύνατο νὰ μοι τὸ συγχωρήσῃ. Τὰ πάντα ὅμως μοι ἦσαν ἀδιάφορα. Εἶχον καταντήσει, οὕτως εἰπεῖν, ἀνάσθητος. Αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ μου τύχῃ δὲν ἐνεῖχε πλέον ἐνδιαφέρον τι δι' ἐμέ. Περὶ ἐκείνου μόνον ἐσκεπτόμην, ἐκείνου μόνον τὴν ἀνάμνησιν ἐτήρουν . . . ἄλλην ἀσχολίαν, ἄλλην χαρὰν δὲν εἶχον οὔτε ἡδελον νὰ ἔχω. Ὁ ἀτυχὴς μου Μιχαήλ εἶχεν ἀποθάνει φέρων τὸ ὄνομά μου

εἰς τὰ χεῖρά του. Ὑπηρετῆς τις ἀφοσιωμένος εἰς αὐτὸν καὶ ἐλθὼν μαζὶ του εἰς τὸ κτῆμα μοὶ ἀνεκοίνωσε τοῦτο. Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ θετὸς πατήρ μου ἐνυμφεύθη τὴν Ἐλεονώραν Καρπὸβναν. Μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ὁ Συμεὼν Ματθαίλοβιτς. Τὴν δι' ἐμὲ ὁρισθεῖσαν σύνταξιν εἶχεν ἐπικυράσει καὶ αὐξήσει μάλιστα ἐν τῇ διαθήκῃ του. Ἐν τῇ περιπτώσει ἐγὼ ἀποθάνω, λέγεται ἐν τῇ διαθήκῃ, ἡ σύνταξις αὐτὴ μεταβαίνει εἰς τὸν κύριον Ῥάτς.

Παρήλθον δύο, τρία . . . ἕξ, ἑπτὰ ἔτη . . . Ὁ βίος μου παρήρηχοτο, διέρρεε . . . καὶ ἐγὼ ἔβλεπον μόνον ὅτι διέρρεε . . . Οὕτω κατὰ τὴν παιδικὴν μας ἡλικίαν ὀνεγείρομεν ἐπὶ τῆς ὀχθῆς τοῦ ῥυακος πρόχωμα ἐξ ἄμμου καὶ παντοιοτρόπως προσπαθοῦμεν νὰ ἐμποδίσωμεν μὴ τὸ ὕδωρ εἰς εἰσχωρήσῃ χωρήσῃ καὶ κατασκάψῃ τὸ πρόχωμα. Καὶ ὅμως μετ' ὅλα ταῦτα ἐκεῖνο ἐπὶ τέλους εἰς χωρεῖ καὶ ἡμεῖς κατόπιν παραιτούμεθα πάσης ἐνεργείας καὶ φροντίδος, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα μὴς προξενεῖ εὐχαρίστησιν νὰ βλέπωμεν πῶς ὅλον τὸ συσσωρευθὲν καὶ στάσιμον ὕδωρ χύνεται καὶ ἐκρέει μέχρι τῆς τελευταίας σταγόνας . . .

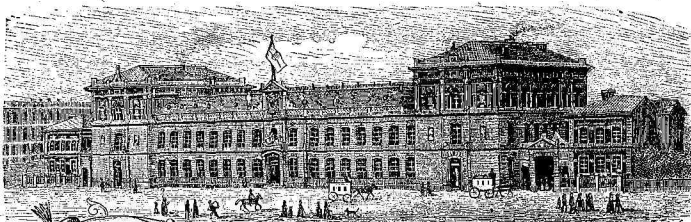
Οὕτω καὶ ἐγὼ διῆγον τὸν βίον μου, ὅτε τέλος νέα καὶ ἀπροσδόκητος ἀκτὶς φωτὸς . . .

Ἐδῶ ἐπερατοῦντο αἱ σημειώσεις. Τὰ ἐπόμενα φύλλα εἶχον ἀποκοπῇ καὶ γραμμαῖαι τινες, ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ἐλλείπουσαι λέξεις τῆς τελευταίας προτάσεως, ἦσαν διὰ μελάνης ἀπεσβεσμένοι.

[Κατὰ τὸν Τούγγιτσεφ.]

(ἔπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΜΑΤΩΝ.

Διὰ νὰ λάβῃ τις μικρὰν ἐννοιαν περὶ τῆς ὄντως τεραστίας κυκλοφορίας ἐν τοῖς ταχυδρομείοις τῆς Γερμανίας, δὲν ἔχει ἀνάγκην ν' ἀναδιψήσῃ τὰ ἀρχεῖα τῆς Στατιστικῆς καὶ νὰ ἴδῃ τ' ἀριθμητικὰ ἀποτελέσματα τῆς καθ' ἑκάστον ἔτος ταχυδρομικῆς λειτουργίας. Εἰκόνα λαμπρὰν καὶ διδασκτικὴν παρέχει εἰς πάντα περιεργον καὶ αὐτὴ μόνον ἡ βραχυχρόνιος διαμονὴ ἐν ἐνὶ τῶν ἀποτελούντων τὴν μεγάλῃν συσκευὴν στοιχείων, οὕτω δὲ εὐκόλως δύναται νὰ κατανοήσῃ τὴν κολοσιαίαν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ ἅπαν τὸ ταχυδρομικὸν σύμπλεγμα. Ἐντὸς ἐνὸς καὶ μόνου λεπτοῦ, ἡμέρας τε καὶ νυκτός, τὸ γερμανικὸν ταχυδρομεῖον ἐξαποστέλλει 3000 περίπου ἐπιστολάς, 1080 ἐφημερίδας, 85 ἑκτακτα παραρτήματα αὐτῶν, 230 δέματα, 180 ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς, 20 ταχυδρομικὰς παραγγελίας καὶ 34 ἐπιταγὰς πληρωτέας μετὰ τὴν παραλαβὴν οἰοῦντι ποτε ἐμπορεύματος, ἂν ἂν πᾶν ἐπομένως δευτερόλεπτον τὸ γερμανικὸν ταχυδρομεῖον διαβιβάζει περὶ τὰς 62 διαφόρους ἀποστολάς.

Ἡ ἡμετέρα πόλις, ἡ Λειψία, κατέχει τὴν πρώτην μετὰ τὸ Βερολίνον θέσιν ὅσον ἀφορᾷ πρὸς τὴν ταχυδρομικὴν συγκοινωνίαν, κατὰ τὸ ποσὸν δὲ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποστελλομένων ἐφημερίδων — 11 περίπου ἑκατομμυρίων ἀριθμῶν κατ' ἔτος — ὑπερτερεῖ ὁλοκλήρως χωρῶν, ὡς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Πορτογαλλίας, τῆς Νορβηγίας, τῆς Ῥωμουνίας, κτλ. Μέχρι τοῦ 1863 ἐν Λειψίᾳ ὑπῆρχε μόνον ἓν ταχυδρομεῖον ἐν τῇ λεγο-

μένη πλατείᾳ τοῦ Αὐγούστου, τὸ ὁποῖον οἰκοδομηθὲν τῷ 1836 παρείχε κατ' ἀρχὰς χώρον ἀρκούντα νὰ περιλάβῃ καὶ τινὰ ἄλλα γραφεῖα τῶν σαξωνικῶν ἀρχῶν. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1871 ἰδίᾳ ἡ ταχυδρομικὴ συγκοινωνία τόσον ἀνεπτύχθη καὶ προώδευσεν, ὥστε τὸ ἀρχαῖον κτίριον ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὲς εἰς τὸς καθ' ἑκάστην αὐξοῦσας ταχυδρομικὰς ἀνάγκας. Ἐκτοτε ἤρχισαν νὰ ἱδρύνωνται εἰς τὰς διαφόρους τῆς πόλεως συνοικίας ὑποκαταστήματα ταχυδρομικά, μέχρι δὲ τῆς σήμερον ὑπάρχουσι τοιαῦτα, ἐκτὸς τοῦ κεντρικοῦ, ἐννέα τὸν ἀριθμὸν. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα μετ' ὀλίγον, μάλιστα δὲ ἐξ ὅτου ἐμετριάσθησαν οὐσιωδῶς τὰ τέλη διὰ τοὺς φακέλλους (πακέτα), δὲν ἡδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν καταπληκτικῶς αὐξηθεῖσαν κυκλοφορίαν.

Ἐν ἔτει 1877 ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Λειψίαν ἀφικομένων καὶ δι' αὐτὴν ὀρισμένων φακέλλων συνεποσοῦτο εἰς 925,685, ἥτοι κατὰ μέσον ὅρον 2536 φακέλλοι ἤρχοντο ἐνταῦθα καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Πρὸς τὸ συμφέρον λοιπὸν τοῦ δημοσίου ἀπεφασίσθη νὰ ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διεκπεραιώσεως αὐτῶν καὶ προῖον τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶνε τὸ δεύτερον μέγα κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον, ὀρισμένον ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ μικρὰ δέματα καὶ παραδοθὲν εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν τῇ 16. Ὀκτωβρίου 1880.

Λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς εἶνε τὸ νέον κτίριον, οὗτινος μικρὰν εἰκόνα παρεθέσαμεν ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μὲν κεντρικὴ πλευρὰ κεῖται πρὸς τὴν ὁδὸν Νοσοκομείου, ἡ δὲ ἀνατολικὴ πτέρυξ ὀρίζεται ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Στεφάνου, ἔτι δὲ μεγαλοπρεπέστερον καὶ ἐπιβλητικώτερον, ὅταν εἰσέλθωμεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ, πρῶτον εἰς τὸ διὰ τὰ δέματα ὀρισμένον ἰσόγειον τμήμα, διὰ νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὸν ὅλον ὀργανισμόν του, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον δύναται τακτικῶς καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀργοπορίας νὰ διαβιβάζῃ κατ' ἔτος ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομμύριον δερμάτων εἰς τοὺς ὀρισμένους ἀποδέκτας.

Καὶ ἐν πρώτοις ἄς ἐπισκεφθῶμεν, διερχόμενοι τοὺς εὐρεῖς χώρους, ἐνθα εὐρίσκονται οἱ ὑπὸ τῶν ἀποδεκτῶν μέλλοντες νὰ αἰτηθῶσι φακέλλοι, τὰς πρὸς τὴν αὐτὴν κειμένας